СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 130. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця, 5-го червня 1936. — VOL. XLIV. No. 130. Jersey City, N. J., Friday, June 5, 1936. THREE CENTS

ЗАСТАНОВЛЯЮТЬСЯ НАД ВИХОВАННЯМ ХЛОПЦІВ

НЮ ЙОРК. — На „Хлопячій Виставі", влаштованій у готелі Комодор під наглядом 161 хлопячих організацій, д-р Ґрейді виголосив доклад, у якому сказав, що дотеперішні методи виховання хлопців мусять бути піддані строгій провірці. Бо статистика виказує, що найбільший відсоток злочинців походить якраз з молодого віку, кілька літ після того, як хлопець опустить школу. Причиною цього говорив д-р Ґрейді, є це, що в школах не підготовляють молоді до професій. Великий відсоток молоді хотів би належати до „білоковнірцевих занять". А це не можливе, бо вже так є надпродукція в цих заняттях. Тому серед молодих треба виховувати змалку пошану до фізичної праці і змалку заправляти до певного ремесла. Арештування злочинця, говорив далі Ґрейді, і засудження його коштує державу пересічно $5,000. Крім того річне удержання в тюрмі коштує $500. Наука в гарвардському університеті коштувала би менше.

ДАЮТЬ ДИПЛЬОМИ СТУДЕНТАМ УНІВЕРСИТЕТУ.

НЮ ЙОРК. — У колюмбійському університеті нагороджено з кінцем шкільного року ріжними ступнями 4,498 студентів і студенток. 273 дістали дипльоми і свідоцтва. Вручення відбулося перед університетським будинком на мураві і йому приглядалося біля 20,000 людей, знайомих і кревняків студентів.

ХЛОПЕЦЬ УРЯТУВАВ ДРУГОМУ ЖИТТЯ.

БРУКЛИН (Н. Й.). — 15-літній Вілієм Гонт обіцяв своїй мамі, що не піде купатися до ставку, в якому місцеві хлопці виправляли ріжні герці. Сівши на березі ставку, він рішив додержати обіцянки. Та нагло один з хлопців почав тонути. Молодий Вілієм без надуми вскочив у воду та витягнув топельника на беріг. Приїхала поліційна патрулька, яку хтось в розгарі закликав. Поліцаї хвалили хлопця за героїзм, але він замість радіти сам собою, попросив поліцая, щоб той пішов з ним до дому і вияснив матері, чому він мусів скочити до води. Поліцай радо згодився. Також мама, вислухавши цілої історії, простила синові, що зломив обіцянку.

ЧУЖИМИ ЧАРАМИ ХОТІЛА ВДЕРЖАТИ МУЖА.

БРУКЛИН (Н. Й.). — Христина Тортора, яку покинув чоловік, звернулася до одної „докторки-чарівниці", Іди Рубін, щоб чарами повернула її мужа. Чарівниця зажадала $175, які наївна Христина заплатила. Коли ж після обіцяного часу муж не вертався, Христина знову йшла до чарівниці і знову платила гроші. Щойно коли заплатила $700 і не діждала назад мужа, почала вона сумніватися в чужі чари та звернулася до поліції, яка арештувала хитру Іду.

ПОМЕР СПІКЕР БИРНС.

ВАШИНГТОН. — Тут помер Джозеф Бирнс, відомий американський суспільний діяч і спікер у конгресі. Смерть наступила нагло внаслідок внутрішніх кровотоків.

ПРЕДСКАЗУЮТЬ НОМІНАЦІЮ ЛАНДОНА.

КЛІВЛЕНД. — З добре поінформованих кругів доносять, що губернатор Канзасу, Ландон, правдоподібно вже на самому початку републиканської конвенції, що за кілька днів відбудеться в Клівленді, буде іменований кандидатом на президента. Таким рішенням републиканці хотять викликати враження, що у їх партії є єдність і провідники, до яких усі мають довіря. Та не виключене, що на тій конвенції виступатиме проти Ландона сам Гувер, якого запрошено в характері титулярного лідера партії виголосити на ній промову.

СУД УСУВАЄ ҐЕНҐСТЕРСЬКОГО АДВОКАТА.

СПРІНҐФІЛД (Ілліноіс). — Стейтовий суд зарядив усунення адвоката Пікета і зчеркнення його з листи адвокатів. Пікет був відомий з того, що обороняв перед судом ґенґстерів, а також поза судом помагав їм скриватися. Між ріжними його клієнтами був також бандит Дилинґер, що його застрілила кільканадцять місяців тому поліція. Тепер Пікет відсиджує кару двох літ за те, що переховував бандита Вен Мітера.

СЕНАТОР ПОВЧАЄ СТУДЕНТІВ.

БРУКЛИН (Н. Й.).—На святі закінчення шкільного року сенатор Малоні виголосив до студентів промову, в якій накликав, щоби були вірні і льояльні американській конституції. Однак він також підчеркував, що льояльність конституції не буде нічого варт, коли людина не буде вірна і льояльна десятьом заповідям божим. Тим сенатор хотів підкреслити, що без релігійного підкладу неможливий суспільний лад.

АНТИСЕМІТИЗМ У ПОЛЬЩІ ПОШИРЮЄТЬСЯ.

Польський уряд карає гостро за протижидівські виступи. Але це не помагає. Зі всіх сторін доносять про побиття жидів, громлення жидівських склепів. У Мінську вбито при громленню склепів одного жида. В Мілосні під Варшавою вибухла бомба в пекарні жида Лявтера і ранила пять осіб. В Пшитику знову побито жидів.

ЯКІ ТЕПЕР ВІЙТИ В ГАЛИЧИНІ.

Перед трибуналом окружного суду в Самборі відповідав бувший війт громади Лібухова, пов. Добромиль, Міхал Кщечковський за грошеві зловживання на шкоду громади та держави, а також за недбальство і нечесність у веденні справ. Як Кщечковський, що є анальфебетом, господарив у громаді, видно з того, що громадським поліцаєм він іменував свого 12-літнього сина. На розправі обвинувачений не признався до вини, оправдуючися, що став жертвою незнання й обставин. Кщечковського засуджено на 8 місяців вязниці.

НАЙСТАРША ЦИВІЛІЗАЦІЯ СВІТА.

Професор археольоґії бомбайського університету Петер Герас видав цікаву книжку про висліди археольоґічних розкопів в Індії. З тієї книжки довідуємося, що в долині ріки Сінд, доплиbу ріки Індус, знайдено речі, які свідчать про те, що там перед тисячами літ існувала найстарша передарійська культура і цивілізація в Азії. З джерел тієї цивілізації — твердить проф. Герас — взяли свої основи цивілізації Мезопотамії, Китаю і Японії. Опираючись на певних даних, проф. Герас твердить, що ця перша цивілізація існувала 6,500 літ перед Христом.

ЩОБ НЕ ВБИЛА ЇХ НУДЬГА.

Союз французьких письменників-комбатантів почав акцію, щоб вдержати бадьоре наставлення й сильного духа тих французьких вояків, що тепер перебувають у підземних фортах на лінії Межіно. „Ті люди — пишуть у своїй відозві французькі письменники-комбатанти — не мають там, під землею, ніяких розривок, тому й треба дбати, щоб їх не вбила нудьга. Французькі письменники-комбатанти взивають французів, щоб вони складали книжки, журнали, ґрамофони й інші подібні речі, які відішлеться до командантів поодиноких фортечних відтинків для вояків.

ГОЛОВА Т-ВА ОПІКИ НАД ДІТЬМИ ЗАСУДЖЕНА ЗА ГРОШЕВІ ЗЛОВЖИВАННЯ.

В окружнім суді в Ґнезні відбулася цими днями розправа проти Анни Вітуської з Вжесьні (Познанщина), яку обвинувачували в тому, що як голова Т-ва опіки над дітьми здефравдувала в тому Т-ві 2,800 зл. Підсудна призналася до вини, заявляючи, що гроші зужила на потреби рідні, яка опинилася в поганому матеріяльному положенні. Трибунал засудив Вітуську на 8 місяців тюрми.

СОН СКРІПЛЯЄ ПАМЯТЬ.

Професор університету д-р Джансон у Вашинґтоні на основі дослідів дійшов до висновку, що сон скріпляє нашу память. Чоловік, який щось собі запамятає і зараз положиться на якийсь час спати, по 24 годинах буде точніше все памятати, ніж по трьох годинах чоловік, що не клався спати. Сон, говорив професор, дає змогу нашому мозкові затвердити на своїх тканинах певні гадки і явища. Коли він у русі, то ці явища заливаються іншими явищами.

ВІДОБРАЛА СОБІ ЖИТТЯ, БО БАТЬКО БУВ СОЦІЯЛІСТОМ.

У Ґожалковіцах, на Горішнім Шлеську, відобрала собі життя 22-літня Марія Бурківна, дочка замітнішого місцевого соціялістичного діяча. Між нею і батьком часто доходило до непорозумінь на тлі його політичної діяльности й одного разу донька загрозила батькові самогубством, якщо він не перестане бути соціялістом. Цю погрозу батько злегковажив, але Бурківна її виконала. Вона випила дня 1. травня ц. р. більшу скількість лізолю і скочила з другого поверха на вулицю та згинула.

БОЖЕВІЛЬНИЙ ЗАШТИЛЄТУВАВ ЛІКАРЯ.

Д-р Янушевський, начальник вязничної психіятричної лічниці в Ґрудзхондзу переводив інспекцію умово-хворих вязнів. Підчас тієї інспекції один з вязнів, Флеґер, кинувся на лікаря й проколов його чотири рази в шию й ліве рамя. Божевільного обезвладнили й умістили в окремій келії. Флеґер засуджений на кару 15 літ вязниці за вбивство. Стан здоровля д-ра Янушевського дуже грізний.

СЕЛО БЕЗ ГОРОБЦІВ.

У Турингії (Німеччина) є село Мавзебах, де нема ні одного горобця. Всі старання селян, щоб там загніздилися горобці, були досі безуспішні. Горобців у Мавзебах як не було, так і нема. Та найцікавіше те, що годі устійнити причину, чому не можна в тому селі закліматизувати тих птахів.

ЛИХВАРІ ДИРЕКТОРАМИ БАНКУ.

Цими днями суд у Ряцеві проголосив присуд у процесі проти членів дирекції Купецько-Рільничого Банку, яких обвинувачували в зловживаннях. Підс. Волькенфельда засудили на 6 тижнів вязниці і 5,000 зл. гривни, підс. Бавера на 6 тижнів вязниці і 1,000 зл. гривни. В мотивах присуду підкреслено, що підсудні займалися лихварством і тому їх засуджено.

БАҐАТІ ЖЕБРАКИ.

Минулого року в одному з варшавських шпиталів померла жебрачка Фавстина Янковська, при якій знайшли 4,960 зл. готівкою. Тепер варшавський виділ суспільної опіки домагається судовим шляхом звороту виплаченої ним жебрачці допомоги впродовж 4 років.

ЗІЗД УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В КРЕМЯНЦІ.

Дня 15 квітня ц. р. відбувся в Кремянці зізд бувших вихованців місцевої української ґімназії. Зізд постановив закласти „Т-во бувших вихованців української ґімназії у Кремянці", а одночасно ухвалив резолюцію, в якій між іншим говориться про необхідність зберігти українські ґімназії на Волині та закласти нові нижчі й середні школи.

ПРИПИНИЛИ ВОДНІ РОБОТИ В КОЛОМИЇ.

Управа міста Коломиї переводила водні роботи на лівому березі Пруту нижче залізничого мосту, що лучить Коломию з Вербіжем Нижним. Управа міста хотіла охоронити громадські ґрунти і викопала глибокий перекоп, майже простопадний до правого берега. Власники ґрунтів по правому березі Пруту внесли зажалення до водної влади та вказали, що через те може прийти до катастрофи, бо струя звернеться тоді просто на приватні ґрунти. Слідство виявило, що побоювання були оправдані та що водні роботи ведено без дозволу водного уряду в Коломиї, тому громада дістала приказ припинити водні роботи, бо можуть спричинити великі шкоди.

НОВІ АРХЕОЛЬОҐІЧНІ РОЗКОПИ У НАДВІРНЯНЩИНІ.

В останньому часі переводив д-р Ярослав Пастернак, директор Музею НТШ, археольоґічні розкопи на досліджуванім ним тілопальнім погребищі пізної римської доби (III—IV ст.) у Переріслі біля Надвірної і розкопав там дальших десять могил, які були найбільше загрожені весняною управою ріллі. При цьому можна було докладно прослідити тодішній похоронний обряд: в одних могилах небіжчики були палені просто на місці, було навіть виразно видно, де тіло лежало; в інших поховали лиш самі його спалені деінде кістки, очищені від вугля. Ті були або згорнені просто у невелику яму серед могили або зсипані у великий збанок-попільницю і щойно тоді закопані в землю. У гробовій ямі стояла звичайно ще посудина з їжею для небіжчика і над усім тим насипали могилу. Розкопи ці переведено спільним коштом дирекцій Маслосоюзу і Центросоюзу, які дали на цю наукову ціль по 50 зл.

КРОВАВИЙ НАПАД У СТРИЮ.

У Стрию на вул. Міцкевича бувший службовик місцевої прокуратури, 37-літній Корнило Держко, зранив ножем у лице 20-літню дочку прокуратора Міка, що верталася з мамою до дому. Опісля Держко побіг до староства, де зранив у праве око повітового лікаря д-ра Шмита. Око раненому виплило. Після того Держко прибіг до прокуратури до кабінету прокуратора Міка, однаке не застав його. Тут Держка арештувала поліція. Обох ранених відвезли до шпиталю у Львові, де перевели операцію.

ВИЗВОЛЕННЯ НАЦІЇ КРОПИТЬСЯ КРОВЮ, ПИСАВ ПЕТЛЮРА ПЕРЕД СМЕРТЮ

ЛЬВІВ. — „Новий Час" помістив з приводу 10. роковин смерти Симона Петлюри статтю, яку затитулував „Народній трибун". Стаття зачинається пригадкою того, що написав Головний Отаман у статті, виготовленій у 1926 р. з нагоди Свята 22-го Січня, в якій було таке:

„Шлях звільнення кожної нації густо кропиться кровю. Нашої — таксамо. Кровю чужою і своєю. Ворожою і рідною. Кров закінчує глибокі процеси національних емоцій, усвідомлень, організаційної праці, ідеольоґічної творчости, всього того, що нація і свідомо й ірраціонально використовує для ствердження свого права на державне життя. Кров, пролита для цеї величної мети, не засихає. Тепло її все теплим буде в душі нації, все відграватиме ролю непокоючого, тривожного ферменту, що нагадує про нескінчене і кличе на продовження розпочатого. Хай же в цей день ми глибше, як коли, відчуємо велику вагу передсмертних заповітів наших лицарів! Хай свято сьогоднішне навчить нас шанувати память поляглих і бережно плекати традиції боротьби за українську державність, такі чисті й пророчисті, такі ушляхотнюючі, бо й оправдані й окроплені кровю найкращих синів нації".

ПІСЛЯ ВІНЧАННЯ ЛЕБЕДЯ З ГНАТКІВСЬКОЮ.

ЛЬВІВ. — Вістка про вінчання Миколи Лебедя з Дарією Гнатківською викликала глибоке враження не тільки серед українського, але й серед польського громадянства. З цього приводу варшавський „Роботник" пише:

„Панну Гнатківську засуджено на 15 літ вязниці, Лебедя на досметну вязницю. Обоє дістали ці кари за участь у вбивстві міністра Перацького. Отже вінчання тих двох, кінець-кінців дітей, у каплиці мокотівської вязниці, безнадійне. Після вінчання Лебедь вертається назад на безнадійний побут до святохресної вязниці. Чи було би кривдою для памяти Бронислава Перацького, якби застосовано для тих двох людей право ласки, найвище право, яким розпоряджає голова держави? Думаю, що ні. Чи було би це з кривдою для Річи Посполитої? Я певний, що ні, бо право ласки, використане сильнішою стороною, не є ознакою слабости. Навпаки".

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ КУЛЬТУРИ СЕЛА.

ВАРШАВА (Польща). — Уряд скликує конференцію у справі культури села. З українських діячів запрошено Ю. Павликовського, М. Луцького, Е Храпливого й А Романенка.

ДОДУМАЛИСЯ ДРУКУВАТИ ТВОРИ ФРАНКА.

ЛЬВІВ. — З Києва доносять, що розпочато друкувати „Вибрані твори" І. Франка. Має вийти пять томів. Досі вийшли три томи.

„РЕВОЛЮЦІЯ ЙДЕ".

ПРАГА (Чехословаччина). — Під таким наголовком вийшла в Празі збірка 8 новель пок. Володимира Леонтовича в перекладі чеською мовою. Новелі ці, це „образи революційної доби на Україні".

ПРИСЯГА ШЛЕСЬКИХ НІМЦІВ.

КАТОВИЦІ (Польща). — На процесі проти 119 молодих німецьких заговірників проти польської держави прочитано формулу присяги членів тайної німецької організації. Вона звучить: „Знаю тільки одинокого вожда, Адольфа Гітлера, і буду боротися тільки за один край — Німеччину".

ПРОТИ ФРАНЦУЗЬКИХ ІНТЕРЕСІВ.

ВАРШАВА. — Польща хоче цілком освободитися від тих тягарів, які поносить за підмогу, що її одержала від Франції, коли будувала теперішню Польщу. Тепер перебрав варшавський маґістрат міську електрівню, яка була в руках французьких капіталістів. Вартість цеї електрівні виносить $18,000,000, а річний дохід 10,000,000 злотих.

ТИСЯЧІ ВИТАЮТЬ НЕҐУСА.

ЛОНДОН. — Етіопський цісар уже в Англії. На двірці повитали його тисячі. Були там білі, чорні, европейці, азійці, африканці й т. д. Англійці віднеслися до Гайлі Селасі дуже сердечно. Але це не має ніякого значіння. І до прогнаного еспанського короля вони теж так віднеслися. На ділі британський уряд має клопіт з Гайлі Селасієм, бо він найрадше погодився з ситуацією і шукав з Італією згоди.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Ente_d as nd Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on Carch 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

A cepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодинокe число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число в пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЯК ЗАВЖДИ: НА ЧУЖІЙ СЛУЖБІ

Вже від довшого часу соціялістично-комуністична частина нашої іміґрації підняла страшну заверуху. День в день пишуть величезні статті на тему нової великої загрози українському народові. Орґанізують віча, скликують „народні зїзди", будують „одні фронти", влаштовують спільні віча і дебати людей ріжних політичних поглядів і ріжних моральних цінностей, а все те в тій ціли, щоб поставити один фронт — проти фашизму.

Наш орґан не є фашистівський. Не віримо, щоб фашизм, як його видала Італія, і націзм, як його видала Німеччина, перенесені живцем на український ґрунт, могли допомогти нам дійти до нашого національного й державного ідеалу. Вже те, що ми є поневоленою нацією і розділеною територіяльно на чотири частини, які жиють під чотирма ріжними впливами, вимагає від нас цілком інших метод щодо освідомлювання нашої нації й скріплення її сили.

Але якіб не були в нашім народі погляди на фашизм чи націзм, ми не можемо навіть у найбільшім засліпленні добачувати в нім більшого ворога для українського народу від большевизму. Якеб не було наше відношення до Гітлера чи Мусолінія, ми не можемо добачити в них більших ворогів українського народу від Сталіна. Яким страшним не уявлявсяб нам Берлін, і як криво ми не гляділиб на Рим, Москва є таки для нас більш осоружною, бож це вікова гнобителька України!

Ми не згадуємо тут Варшави. Це тому, що ті всі, що хочуть створити з української іміґрації в Америці один фронт проти фашизму, менше-більше є і проти Варшави. Зате Москву, як уже її не намагаються виправдувати, будуючи протифашистівський фронт, то принаймні лишають її в спокою.

Наші панове соціялісти разом з большевиками витягають собі ще й таку консеквенцію, що як хто не веде війни проти Гітлера і Мусолінія, то той уже є за... Варшаву, бо Гітлер і Варшава то одно й тесаме. Значить, що як хто не кричить тепер на ціле горло, що Гітлер чи фашизм то найбільші вороги українського народу, то цей є — зрадник інтересів „працюючого українського люду", а то й України. Ось так підходять тепер до нашого робітника в Америці ріжні політичні баламути. Замісць творити правдиве українське життя, замісць піднімати українського духа й видавати нові українські духові та матеріяльні цінности, оті балакуни, що вже раз „забалакали" українську державність, намагаються тепер своїм новим балакунством звертати нашу енерґію до боротьби проти фашизму, знову допомагаючи, як це вже бувало, хитрій Москві вносити в наші ряди новий розбрат, відвертаючи нас від боротьби з правдивими ворогами, до яких треба зачислити в першій мірі Москву і большевиків.

Д-р Остап Грицай.

З НАШОЇ ПОЕТИЧНОЇ ТВОРЧОСТИ В КАНАДІ

1. Степан Семчук.

Українська літературна творчість на скитальщині під теперішню пору це окремий і гідний нашої найпильнішої уваги розділ національної культури, одначе, на жаль, не гаразд нам відомий, бо ми в цій ділянці здебільша необєднані і байдужі до себе русини. В краю ось надто багато уваги нашій літературній творчости на еміґрації — як і взагалі нашому життю туткже не присвячується. Я пригадую з цього погляду нпр. слова одного галицького авторитету про те, що „тут наша еміґрація нічого видатного не дала", отже виходилоб, що й не цікаво нею в цім напрямі займатися.

Супроти таких поглядів не диво, що величня ідея духового обєднання і співпраці наших творчих сил в усіх середовищах національного життя або губиться зовсім, або не в силі знайти собі відповідного вислову так, як, цього її вага від нас домагаласяб. А з цим і не диво теж, що нашій літературній праці на скитальщині так мало уваги присвячується нехай і в найповажніших журналах у нас. При чім одначе годі не зазначити того, що не вся наша еміґрантська преса доходить до краю, а тут наші скитальські письменники примушені невідрадними обставинами містити свої праці здебільша по ґазетах і журналах, хоч опісля не так то легко віднаходити їх...

Отак я, уріжнороднюючи низку моїх дотеперішніх рецензій на важніші літературні появи у краю, хочу тут казати дещо про нашу літературну творчість у Канаді, в першу чергу про двох поетів, а саме: **Степана Семчука і Пантелеймона Бо́жика,** яких найважніші збірки передімною.

Зачну від збірки Семчука.

Її наголовок **„Фанфари",** а появилася вона ще в 1931 р. Збірка доволі обємиста, бо маємо тут 143 сторінки великої вісімки. Притім на обгортці зазначено, що досі шановний автор — він священик — видав такі твори: збірку поезій „Метеори" (це властиво збірочка на 38 ст.), пісні зриву „Воскресення" (1927) та біблійні оповідання „Пророки" (1927). Отже, як бачимо, автор на полі нашої поетичної творчости ніякий новик, і хто мав нагоду читати його першу збірку „Метеори", той, порівнуючи її зі збіркою „Фанфари", мусить признати, що талант нашого автора перейшов деяку еволюцію. Тон його поетичних праць став дужчий, іноді навіть надто сильний у своїх емоціональних поривах, зміст глибший, різко очеркнений і ідеольоґічно чітко зясований, сила внутрішнього розмаху більша. Вже ось присвята землякам на початку книжки помітна:

„Оця книжка — каже автор — **голосить чин** (краще: „проголошує" — О. Г.). Присвячена для всіх українців без вимку. Ціль її: збудити приспаних, збадьорити хитливих, вхопити до чину рішених. Особливож землякам королівського міста Львова, щоб... повстали і зросли в них охота та непереможна воля власними силами на Рідній Землі **власну владу встановити..."** (стр. 3.). Тількиж я думаю при тім, що коли на такий лад у присвяті видвигається як провідну ідею необхідність визвольного чину, то треба би, щоб та ідея була переведена у збірці з усією послідовністю і, як це вже всякій провідній ідеї годиться, щоб являлася вона справді духовою осередоточкою всієї книги нашого автора. Тут творча думка поета мусить гаразд обєднуватися з духом теперішнього часу в нас. І поет, відчуваючи залізну необхідність визвольного чину в життевій дійсности України, має розмальовувати таким же духом надихані картини у своїх поемах. І з цього погляду автор добре підібрав як один з провідних моттів гарне фінале з "THE MASK OF ANARCHY" **Шелія** — того справді революційного, а так мало в нас відомого архипоета Анґлії! — та не менш симпатичний цитат з Несторової Повісти, затеж не дуже то гармонійно звязав ті вислови з відомим віршом Ф. Нічше про вогнистого духа, якого тон захоплює нас у німецького фільософа, але в нашій збірці разить своєю, сказатиб, запозиченою претенсіональністю, тимбільше, що до цілости збірки о. Семчука не підходить гаразд.

Бо та цілість тут має — скажу це зараз — два обличчя.

Одно обличчя поета Семчука — це обличчя співця-революціонера, окличника боевого чину, поета народу, якого міліонам судилося ще змагатись у затяжній боротьбі з чужинецькими наїзниками. Це той Семчук, що хоче будити приспаних і бадьорити хитливих та загрівати земляків до встановлення власної влади на рідній землі. Він промовляє до нас головно в перших розділах своєї книги (1.—VII.), розділах, яких форма це рід ліричної проповіди, дуже ріжноманітно ритмізованої такимиж римами, іноді надто вже трафаретними або силуваними та не завжди бездоганними з погляду на мову, але в її насильніших місцях таки вражальної своїм словом. Скажу при тім також, що свобідна ритміка апостроф та монольоґів у Семчука — бо так може найкраще очеркнемо характер змісту нашої книги — заманює його доволі часто в сторону поетичної публіцистики, отже в небезпеку прогріху, яким грішать у нас сьогодні трохи не всі, особливож молодші поети, яким здається, що визвольна поезія це тежсаме, що боева проклямація, або лементливий меморіял у справі кривд народу. І тому реторичний патос, часто бурхливий, але більш неспокійний і не зрівноважений, ніж стихійно захоплюючий, це покищо найяскравіша признака того всього, що о. Семчук дає нам як поет. Патос, якому тут і там, коли автор намагається панувати над формою і змістом, не бракує жару запального почування. Нпр. в апострофі до селян України:

Це ваше
одняте, ограблене ворогом лютим.
Не дайте сміятись злочинцям!
Напором напрасним, скутим,
Одною волею цілі,
Одним бажанням розплати,
Мести! —
мусите ворога збити,
рознести, —
мусите!
Ще нині повстаньте до бою —
— — — — — — —
З кровю кипучою,
з охотою рвучою,
з оком вогнистим,
з серцем зарвистим,
з кличем сильнішим від мін,
ми з мести зродимо чин
основних змін..."
„Фанфари", ст. 10.

І таксамо помітні є деякі місця в розділах **„Універсал"** — наш авто рдається нам при наш автор дається нам притім пізнати як здекларований прихильник гетьманської монархії, що я тут стверджую без ніяких коментарів — **„Аркан"** (тут особливо гарне, хоч польським „З димем пожаруф" надихане „Отче всесильний"), або таке в розділі **„Сотник":**

Це буде радість! Це буде втіха!
Поставити їх рівно в ряд.
Побачити очі притемнені люттю,
побачити їх слизький страх.
Струнко роздати горду команду:
Позір!
Вогню!
Тар....р...рах...
Це буде радість!..."

Узагаліж — усюди там, де провідною думкою даної поеми є справді накликування до визвольного чину, треба лектуру нашої збірки назвати позитивною. Навіть без огляду на те, що рація гетьманської ідеольоґії шановного автора спирається в цілости на фразах, які навіть вкупі з цитатами з Липинського не переконують, та що свобідність накопичених ритмів тут переходить часто в недбаливість форми, знаменної нпр. такими римами, як:

„...ударять шрапнелі
трелі, трелі..." (Ст. 8).

або:

„...Почніть загін, партизантку! Союзником стане нам віра. Жорстокість і месть за трабантку..." — (Стор. 9).

Та всетаки, якщоб виявлене обличчя поета лишилось до кінця збірки одним і домінуючим тут, то його „Фанфари" требаб назвати, і без огляду на всі промахи щодо форми, корисною появою в ділянці нашої поетичної творчости на скитальщині, де так дуже вичувається потреба кращої боевої літератури. Але, як я вже сказав — цілість внутрішнього овиду в нашій збірці має два обличчя, з яких друге це обличчя — Семчука-духовника. Цим я очевидно не хочу сказати, що сам факт, що наш автор священик, мусить тимсамим відповідно здетермінувати характер збірки. Ні. Ми пригадаймо собі з цього погляду хочби тільки пресвітлу постать нашого незабутнього **Маркіяна Шашкевича,** а буде нам ясне, що й найпримірніший священик може бути національним поетом, співцем долі й визволення народу, найчистішої води. Але тоді любов до Бога і любов до народу, ідея величі религії і величі народу, а з цим і поетові почування в сторону тих обох ідеалів мусілиб у ньому обєднуватися так тісно й гармонійно, з таким усецілим і совершенним злиттям одного і другого в **одну святість,** щоб слуга Бога доповнював ущерть слугу народу, а слуга цьогож слугу Господа. Одначе такого справжнього обєднання релігійної та боевої стихії у збірці о. Семчука покищо не бачиться. Навпаки — тут є глави, — от як **„Степ",** зокремаж прозова частина тут (стр. 86 до 90) — після перечитання яких не знаєш, що є правдивіше в автора: чи його боеві вигуки з мінами, екразитами, шрапнелями, крісами і револьверами, чи його врочисті проповіди про Бога, Христа й католицьку церкву та десять заповідей божих, що „тільки одні нас визволять" (стр. 87). А далі про необхідність **теократії** — чи вона в автора належить теж до визвольного чину? — про те, що в політиці повинні нас зобовязувати „законність і патріотизм", а „не націоналізм і шовінізм", і таке інше, але я думаю, що наведеного тут для нас досить. Бо, видвигаючи церкву з її заповідями й доґмами як одиноке, від чого нам надіятися визволення, і кинувши врочисту анатему на націоналізм і шовінізм, о. Семчук властиво відобрав вагу всьому, що було досі в нього співом про визвольний чин народу, і тієї основної суперечности тут не в силі заперечити і найприхильніший авторові читач.

А шкода.

Бо навіть і в релігійних поемах, які мають іноді оріґінальну драматичну форму, є немало гарного, а місцями навіть — мистецького („Грім", „Навечерія", а хочби й трохи хаотичне „Благодарення", або „Плач Єремії"). А окреме місце мусимо відвести тут глибоко відчутій поемі „Матері". І тому як оконечний осуд треба висловити думку, що духовість нашого автора ще покищо у стадії еволюції. Що в неї змагаються дві душі, дві стихії, два основні принципи, які щойно обєднавшись є в силі дати творцеві ту **внутрішню гармонію,** без якої справжнього мистецького твору нема ніколи.

І тут я ще раз указую на нашого Маркіяна. Який прекрасний це, який одинокий у своїм роді прообраз українського священика-поета, священика-борця, священика-націоналіста!

Від нього вчімся.

Д-р Кирило Трильовський.

Д-Р ЕДВАРД БЕНЕШ

НОВОВИБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

(4)

„Чехословацькі старшини і жовніри! Прапор, котрий я вам сьогодні вручаю, має бути для вас набудуче символом злуки і надії. Коли ось бачите, як обі краски Чехії мають на вітрі Франції, коли бачите старого льва ваших предків і картину трьох гір Словаччини — то перенесіться думками на долини Велтави та Молдави, пригадайте собі так довго треваюче горе вашої вітчини та вслухайтеся в знані вам добре голоси, котрі заклинають вас, щоб ви з мечем в руках висвободили її з неволі!"

А Бенеш виїхав незадовго в італійські Альпи, де на висоті двох тисяч метрів повитав нові чеські леґіони. — Запалові і палким пісням не було кінця, а Бенеш пригадав собі ті недавні ще часи, коли він з „державно - зрадницькими" паперами в кишені мусів перекрадатись вулицями Праги.

Заки однак ще прийшло в листопаді 1918 р. до загального розвалу Австрії — приспішив Бенеш свою акцію у Франції та запитав тамошній уряд, що він зробить, коли дістане офіціяльне повідомлення про створення чехословацького уряду і про проголошення самостійности чехословацької держави. Діставши прихильну відповідь, він і предложив французькому урядові дотичні повідомляючі ноти і вже наступного дня, 15. жовтня 1918 р., дістав Бенеш признаючий французький документ. В нім і він сам зістав признаний за чехословацького міністра для справ заграничних.

Незабаром інші держави признали це тимчасове чехословацьке міністерство з Масариком на чолі. Чехословаччина підписала враз з ними, яко рівна з рівними, умови завішення зброї, а відділи чехословацької армії почали поволі зїжджатися до вітчини.

Дня 20. листопада 1918 р. виїхав д-р Масарик (повідомлений вже телеґрафічно про свій вибір на президента чехословацької републики) з Ню Йорку до Европи, а 21. грудня того року відбувся його торжественний вїзд до Праги.

Але д-р Бенеш лишився і на дальше в Парижі, де було ще багато важних справ до полагодження. Боротьба за мир, за границі нової держави і таке інше вимагали надзвичайно багато виснажуючої праці. Між іншим зискав він і це, що чехословацька держава не має платити довгів, які затягнула Австрія. І доперва 24. вересня 1919 р. вертається він до Праги, щоби вже з місця вести справи міністерства для заграничних справ.

І так провадив він аґенди того міністерства аж до хвилі, коли ось 18. грудня 1935 р. зістав вибраний другим з черги президентом чехословацької держави.

Яка обємиста була його робота та тих більше ніж 16 років його урядування як міністра справ заграничних, в котрім то часі був він переходно раз рівночасно і чехословацьким премієром! Величезною була його праця в Лізі Націй в Женеві, де зискав не лиш велике признання з боку всіх чужих делеґатів і велику прихильність урядовців Ліґи. Був він і заступником голови Ліґи та голови комісії роззброєння, а в р. 1936 і президентом загальних зборів.

З Італією заключив він в р. 1924 договір приязни, а з Францією таки союз.

Зрештою уже в 1926 р. проводив він Раді Ліґи Націй, а в р. 1920 заключив союзний договір з Югославією і Румунією, з чого в р. 1935 виросла **„мала антанта",** союз тих трьох держав по всі часи. А та „мала антанта" представляє **50** міліонів народу та держить мов в кліщах несупокійну Мадярщину.

Нарешті в р. 1934 заключив він якийсь дружний договір з Советами, котрі держить він яко страхопуда на ґітлерівську Німеччину. Цей останній договір може нам, українцям, дуже не подобатись, але обговорюючи діяльність д-ра Бенеша, треба нам на цей договір глядіти власне зі становища чехословацької держави.

Працюючи так завзято в дипльоматичній области, мав він немало трудностей до поборення з уваги на внутрішні чехословацькі обставини.

Чехословацька република — це справдішна демократія з великою свободою слова і друку.

Партій є там досить, а клік партійних також немало.

І Масарик і Бенеш станули на становищі, що справді демократична держава мусить дуже зважати на **публичну мораль.** І тому державна прокураторія гостро гляділа на якінебудь надуживання публичного становища на власну користь. Між іншим прийшло і до карного процесу проти бувшого міністра залізниць Стржібного, котрий належав разом з д-ром Бенешем (по війні!) до тої самої, так званої **„народно - соціялістичної партії",** котра зрештою засадничо ріжниться від партії Гітлера в Німеччині — з такою самою назвою. Стржібни зістав справді судом освободжений, але заложив собі якусь другу партію та завзято воював проти д-ра Бенеша.

Між іншим вороги цього останнього піднесли проти нього закид: а за які гроші він вибудував собі таку пишну віллю?

Та цим крикунам заткав скоро рота сам президент Масарик, заявляючи публично приблизно таке:

„Д-р Бенеш усі гроші, які мала його жінка, пожертвував зараз на початку чеської революційної акції в р. 1914 на ту ціль і я, знаючи це, а ще більше знаючи його величезну посвяту і працю, сам подарував йому **один міліон корон".**

Це хай буде хочби одною ілюстрацією, що д-р Бенеш мусів переносити, він, що на полі світової політики в Женеві придбав таке велике значіння такій невеликій державі як Чехословаччина.

Та, не зважаючи на ті величезні його заслуги, між послами і сенаторами чехословацького Народного Собору могло не знайтися трьох пятих голосів, потрібних до вибору д-ра Бенеша президентом републики.

Тут рішило важне слово, уступаючого президента д-ра Масарика, чехословацька дисципліна, а й це, що остаточно могло би дійти до такого скандалу, що про вибір президента чехословацької републики рішали би голоси німецьких націоналістів ґітлерівської марки.

На 440 голосуючих упало 340 голосів на д-ра Бенеша. Належали тут голоси чеських партій урядового бльоку, двох німецьких прихильних урядові партій, словацької народної (клерикальна) партії, німецьких і мадярських християнсько-соціялів, мадярської національної партії та комуністів. Ґітлерівці та 6 фашистів віддали порожні картки. Національні демократи, то є партія запеклого москво- і царофіла д-ра Крамаржа віддала свої 24 голоси на проф. унів. д-ра Б. Немеца. Сам старий грішник Крамарж — здавна переконаний, що передовсім йому президентура републики належиться — не мав лиця, і не станув до голосування.

(Дальше буде).

Маленький Івась уперше знайшовся з мамою на селі, побачив на капусті гусільницю. Питається:

— Мамо, чи то вітамін?

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

З МАЛОЇ ІСКРИ ВЕЛИКИЙ ОГОНЬ.

Державна прокураторія в Дітройті й газети розкривають факти вбивства Чарлза А. Пула, молодого робітника, занятого про допомоговій урядовій праці, через котре розкрито існування американської фашистівської організації „Чорний Легіон".

Розкриті факти показують, передовсім, як повстає й росте чутка.

Показується, що чутка почалася з того, що одного вечора одна жінка розказала жінці брата свого мужа, що Пули посварилися та що Пул у сварці побив жінку. Чула це служниця цеї пані й розказала людям, що були з нею в гостині в іншім домі. Один з приявних там чоловіків сказав: „Чоловіка, що бе жінку, треба вибити".

Цей чоловік випадково був полковником у „Чорнім Легіоні". Він предложив справу на зборах організації. Говорячи політичну промову, він звернувся потім до зборів і спитався, що зробити з чоловіком, що бе свою жінку, що вона мусіла піти до шпиталю.

Що жінка була пішла до шпиталю, це була правда. Все інше була неправда.

ЯК РОСТЕ ЧУТКА.

Маємо тут процес повстання чутки. З події вибрано один факт, а інші пропущено. Замісць пропущених фактів додано інші, неправдиві. Підфарбовано їх здогадами злоби й маємо страшний злочин.

Оповідає наш нарід про те, якто якась баба - сплетниця шепнула на вухо своїй кумі про війта: „Він такий хитрий, що в нього й когут буде яйця нести". Кума сказала своїй сусідці, що в війта є такий когут, що несе яйця. Ця сусідка сказала своїй кумі, що в війта когут уже зніс яйце. Ця сказала своїй кумі, що війтів когут зніс уже кілька яєць. І так пішло далі. Як та історія обійшла село та прийшла назад до баби-сплетниці, що нашіптувала на вухо своїй кумі проти вийта, вийтів когут уже зніс був триста кіп яєць.

ЯК ПОСТУПАЮТЬ СКРИТІ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Розкриті про „Чорний Легіон" факти показують тепер, як робить скрита організація.

Організація, як звісно, дістала вістку, що один чоловік побив свою жінку так, що її треба було відставити до шпиталю на лікування. На цю чутку тайна організація взялася судити чоловіка. Його осудили на смерть, а потім цей присуд виконали: вивели його за місто, сказали йому приці, не дали йому говорити ні слова і застрілили, як собаку.

Здавалось би, що справна організація. Здавалось би, що стоїть за моральне відношення між людьми, спеціяльно між подругами. Здавалось би, що стоїть за права жінки перед насильством чоловіка. Здавалось би, що ця організація має велику дисципліну.

Чи так воно?

ЧИ ВІЛЬНО БИТИ ЖІНКУ?

„Чорний Легіон" нібито виступає в обороні жінки перед чоловіком. Він хотів навчити чоловіка, що не вільно жінки бити.

Як звісно всякому, в цій справі є в народів ріжні звичаї. В одних народів звичай признає чоловікові право бити свою жінку, а в інших народів не дозволяє.

В одних народів, „як чоловік жінки не бе, то в ній утроба гние". У таких народів на такого чоловіка дивляться, як на такого, що потурає жінці, що жінку розпускає, що дається жінці водити за ніс, що сидить у неї „під пантофлем".

В інших народів приняті інші звичаї: там чоловікові не вільно бити жінки, а чоловіка, що бе жінку, трактують, як усякого, що бе слабшого.

СПОРТСМЕНСТВО.

Щодо биття слабшого, то теж у ріжних народів є ріжні звичаї.

Одні народи кажуть: Когож бити, як не слабшого? У них дужий бореться зі слабим, і як набе слабшого, ніхто проти цього не протестує. Це вже слабого справа з дужим не боротися, а з богатим не процесуватися. Як слабий пішов до бійки або борні з дужим, то його вина: за те йому й належалася прочуханка.

В інших народів дивляться інакше. Ось нюджерзький губернатор Гофмен посварився недавно на одному бенкеті з одним газетним репортером, визвав його на кулачну бійку та вдарив його так сильно, що цей упав без памяти. Тепер студенти Принстонського університету дали Гофменові медалю, на котрій нарисована величезна малпа, що зловила в свої руки маленького чоловічка. Малпа має лице губернатора Гофмена. Над нею напис: „Сила над розумом". На другім боці написали, що цю медалю вибито на славу й честь „кінґ-конґові" (малпі) Гофменові за його побіду над газетярем. Притому додано, що Гофмен важить 208 фунтів, а його противник 120 фунтів.

ЗАКОН І ПОБОЇ ЖІНКИ.

Так менше-більше дивляться американці на чоловіка, що набе свою жінку.

І цей погляд знайшов свій вислів в американськім законі. Цей закон забороняє чоловікові бити жінку. Такого чоловіка можна взяти в суд, судити його й добитися його покарання.

Це важний бік справи. Бо коли в краю є суди, що можуть осудити людину за якийсь проступок, то тайна організація, що береться людину судити за такий проступок, дає мовчки до зрозуміння, що суд не зробить цього добре, що вона зробить це краще.

Котрий спосіб кращий?

ТАЙНА І ЯВНА СПРАВА.

„Чорний Легіон" обвинувачував чоловіка в його неприявності. Обвинувачений не міг чути обвинувачення та не міг на це дати відповіди. Він не міг покликати свідків на доказ своїх слів. Одиноким доказом були слова обвинувача. На їх основі людину осуджено на найвищу кару, бо на кару втрати життя.

Це все важні факти не тільки для характеристики поступовання перед тайними судами тайних організацій, але й для характеристики людей, що таке роблять. Чому саме людина береться на суддю вчинків іншої людини? Що це за людина, що любить накладати на іншу людину кару смерти? Що це за люди, що беруться виконувати власний присуд, ними самими наложений на неприявну людину?

ЯК СУДИТЬ ЮРБА?

Члени „Чорного Легіону", що були на суді, де осуджено Пула, розказують, як провід підбехтував легіонерів до розярення.

„Треба його взяти на суд!" — кричали легіонери.

Полковник легіону додавав до свого оповідання щораз нові факти. „Він накопав жінку". „Взяти його сюди й набити!" — кричали легіонери. „Він зломав їй ребра", — говорив далі полковник. „Вибити його батогом". „Замало батогом", кричали інші. „Вибити його й убити".

Де багато людей збирається докупи, там розум не багато значить. Там панують чувства, а чувства одної людини підбехтують чувства інших людей, і з часом юрба навіть розумних людей стає тічнею диких звірів.

ВІДВАГА?

Один з учасників самосуду оповідав потім, що як легіонери стали стріляти до Пула, він утратив відвагу й не міг стріляти. Одначе він боявся потім, що його можуть узяти за зрадника, і він тоді і собі став стріляти.

Він каже, що він був боягузом, коли він не хотів стріляти до Пула, а був відважним тоді, як переборов у собі страх і таки почав стріляти з іншими.

Цікаво, чи його осуд відваги слушний. Як би треба назвати цього легіонера, якби він так не був стріляв навіть, якби його за це мало стрінути посудження за зраду? Легіонери вважали би його за боягуза. Чи вважали би за такого ми?

Сказав би хтось; га, ти влів між ворони, то й кракай, як вони. Але подумаймо на хвилю, що зробив би в такій ситуації Франко? Чи й він стріляв би в жертву тому, що інші стріляють?

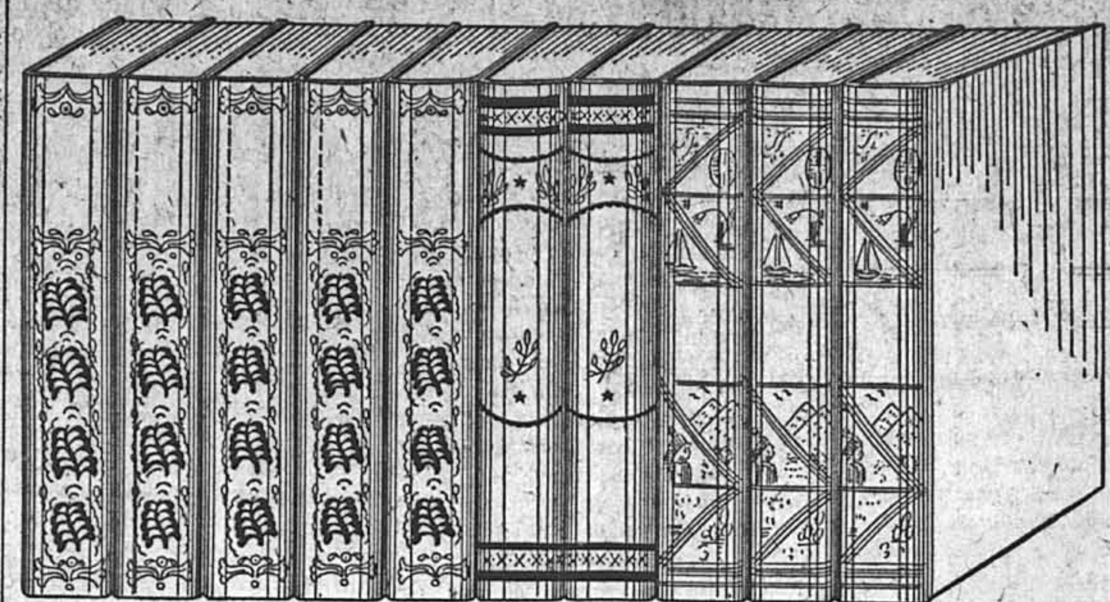
Чи треба би назвати боягузом людину, що боїться стріляти в чоловіка, котрого не осуджено по правді? Адже тепер показується, що жінка Пула пішла до шпиталю не через побої чоловіка, але через те, що вона мала родити дитину.

Лікар: — Ваш чоловік потребує спокою, спокою і ще раз спокою!

Жінка: — Це покищо неможливо, пане докторе. Я потребую нової суконки, весняного плаща та капелюха!

— Тату, я перестану грати на фортепяні, коли може воно тобі перешкоджує. Я граю лише, як то кажуть, щоби забити час!

— Гадаю, що він уже давно вбитий...

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРОВІРКА СИЛ.

За кілька днів має відбутись Перший Лемківський Конгрес в Америці. Конгрес цей з ріжних оглядів є цікавий для цілого нашого громадянства, та в першій мірі буде він цікавим для самої лемківської еміграції.

Найважнішим завданням цього конгресу буде ухвалити відповідні пляни щодо зорганізування допомоги старому краєві, як також культурно-просвітної та загально освідомлюючої праці тут на місці, серед лемківської еміграції. Завдання безсумнівно важне та велике. Виконати можна його тільки зорганізовано та обєднано.

Перший раз видвигнено цю програму ясно та сильно. Перший раз відбувається в тій цілі Лемківський Конгрес.

Конгрес цей має виказати, що лемки, як частина великого українського народа, не зістаються позаду, а йдуть вперед, разом з ним. Коли він має бути таким, мусить у першій мірі мати відповідну скількість учасників.

Ми, лемки, звикли часто повторяти, може і слушно, що ми дуже занедбані, що всі нас забули. Та ми не можемо забути, що моральне право на нарікання, що його хтось забув, має тільки той, що дбає сам за себе. Коли ми не дбаємо за себе, не маємо права нарікати на інших, що нас занедбали, бо тільки тому дають, хто просить. Отже даймо доказ, що вміємо постояти за себе та за свої права, що вміємо попрацювати для своєї справи.

Найкращою нагодою провірити свої сили є якраз цей конгрес. Він ясно викаже, чи і наскільки лемки є здібні до праці над собою. Він дотичить нашої найближчої, рідної землі та найдорожчої нам справи ратування наших найближчих братів, тому кождий свідомий лемко повинен ним заінтересуватись та взяти в нім участь.

Безперечно, що зі скликанням цього конгресу вяжуться деякі трудноці, яких нема при інших зїздах та конгресах. Організація Оборони Лемківщини, яка скликує цей конгрес, не має правильних відділів, які на підставі статута булиб зобовязані вислати своїх делегатів. Нема і грошей у тих відділах, щоб можна було покрити дорогу делегатам. Комітети Оборони Лемківщини, які являються відділами Організації Оборони Лемківщини, не є покищо звязані з Головною Управою настільки, щоб правно мусіли так, а не інакше поступати. Співпраця й організаційний звязок до цього часу полягали більше на добрій волі ніж на правних нормах.

Та якраз з цього огляду буде більшою нашою заслугою, коли хоч і без примусу, а по добрій волі візьмемо зорганізовану участь в конгресі. Ми заслужко хвалимося, що ми тверде, гірське племя, що всяку працю виконуємо з запалом та солідно; признають нам часто рідні в тім і інші. Даймо доказ, що ми є такими. Даймо доказ, що ми є вже настільки дозрілим народом, що і без примусу та нагайки можемо щось виконати. Постараймося, щоб провірка наших сил випала якнайкраще.

Переді мною останнє число „Нашого Лемка". В привіті, який пересилають Першому Лемківському Конгресові в Америці, пишуть: „Вістка про Ваш конгрес викликала у нас велике враження, та широким відгомоном відбилась по наших горах. Ви, там на вільній землі Вашингтона, а ніхто інший, зарадите цьому лиху, яке навістило Лемківщину. Ми з своєї сторони зробимо все, що буде в нашій силі, щоб випровадити Лемківщину на ясний шлях, та здаєм собі добре справу, що без Вас ми нічого не вдіємо. Радьте мудро та розважно, а ми підемо по лінії Ваших бажань. На вислід нарад Конгресу чекаємо з нетерпеливістю. Слава лемківській еміграції".

Чи буде нам слава, коли нас буде на конгресі тільки пять чи десять? Чи заведемо надії наших братів у Старім Краю?

Михайло Дудра.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Замісць пошани — зневага.

Повище можна сказати про академію, влаштовану нюйорською Чорноморською Січчю і Стрілецьким Гуртком у память Головного Отамана С. Петлюри. Ота „академія" відбулася в Ню Йорку дня 24. травня.

Як відомо, відношення українського народу до С. Петлюри є вже виразно зазначене. Всі погоджуємося, що він бажав волі Україні та що був Великим Сином нації. Його трагічна смерть всіх нас обєднала біля Його мучеництва.

Згідно з тим уложено в Ню Йорку плян, щоб скромно, але достойно пошанувати память Головного Отамана. Запрошено на це свято перебуваючого хвилево в Ню Йорку генерала М. Капустянського, щоб виголосив про свого Вождя промову та представив заслуги Покійного Петлюри як борця за волю України, як — Українського Жовніра.

В останній хвилі програму змінено. Назначено інших бесідників. І дійшло до того, що ген. Капустянський, як це видно з оголошеної ним пізніще прилюдної заяви, був змушений відмовитися говорити, бо пороблені зміни в програмі свята щодо бесід казали догадуватися, що память Головного Отамана не буде пошанована.

Якже те свято випало?

Публики було коло 80 осіб. Голова святочного комітету п. Іванів відкрив академію вступним словом, не сказавши нічого, що віддавалоб індивідуальність Головного Отамана і ту геройську епоху, з якою звязана його діяльність.

Потім виступив хор під проводом п. Ю. Кириченка. Співу хору був одинокою точкою, що нагадувала нам, що ми є на якімсь — святі.

По порі зачав п. Іванів говорити, що хтось „збойкотував" свято, та що ген. Капустянський відмовився говорити.

Як головного бесідника представив п. Іванів п. Василя Авраменка.

Зазначу, що таки неможливо передати дослівно тої страшної саламахи, якою годував п. Авраменко публику цілу годину, а то й довше.

Зачав п. Авраменко промову якоюсь поезією, яку, як казав, сам він написав. Потім зачав бідкати над нещасною долею України.

Потім зачав розповідати, що він до пізнього віку був анальфабетом, що був малоросом і не знав, що є якась Україна, про яку довідався доперва на Сибірі, у Владивостоці, де він надибав „Наталку Полтавку" Котляревського і тоді захопився вже Україною і вивчив цей твір напамять. Потім почули ми, як „австрійці і малороси" билися за царя і цісаря. І там теж був промовець і носив уже „золоті погони". Там він же говорив до великороса „Какой з тебя великорос, как ч малорос і очень большой одтебя?" Потім уже вибухла революція і п. Авраменко вже в Мінську. Тут чуємо про десятьтисячне військо, а Авраменко на чолі. І здобуває Мінськ для революції. І настановляє владу. І йде на якийсь революційний мітінг і там на велике диво — побачив Симона Петлюру.

Присутні аж відітхнули. От нарешті почують щось про особу, якої память зійшлися пошанувати. Та детам. Але таки не забув п. Авраменко описати Петлюру. Ось опис: „Малого росту, згорблений, видовжене обличчя, і мав — дуже гарну, добру і чесну жінку". Сцена змінюється. Вже п. Авраменко під Києвом, забувши докінчити оповідати про свою десятьтисячну армію, про золоті погони, криву шаблюку і ці чорні шлики, які він на приказ Петлюри пороздав з військових коців. В Києві, як оповідав п. Авраменко, вже урядував Центральний Комітет (певне: Центральна Рада!). І там п. Авраменко питає Петлюру: „Батьку! Які губернії належать до України?" Потім п. Авраменко знову зачав розповідати. А далі знову зачав говорити про Головного Отамана, якого питається, де йому подітись. Тоді Головний Отаман сказав: „Васильо, в тебе великий талант, шкода його марнувати, йди в школу і вчися артизму". І п. Авраменко пішов у школу. В тім місці зачав п. Авраменко декламувати свою поему на честь Петлюри, яку назвав „Місяць".

Потім оправдував п. Авраменко Петлюру за варшавський договір і оправдував теж і Петрушевича. А далі розповів про таємну стрічу з Петлюрою в таборі інтернованих у Калиші, де Петлюра звірився йому з військово-дипломатичних тайнами.

Слухаючи того всього, присутні були цілком поденервовані. Багато позакривали з сорому руками обличчя. Один з присутніх вручив п. Авраменкові записку, щоб кінчив промову, та це не помагало. Бесідник ще вилаяв українську інтелігенцію, а бесіду закінчив своєю фільмовою студією на Бродвею, якої відкриття задячує він теж Головному Отаманові Петлюрі. Тут зачав вихваляти тих, що щиро працюють та допомагають йому будувати ту студію.

Кождий, хто прочитав ті стрічки, зрозуміє, як це тяжко передати оту всю хаотику, яку виголошено в „святочній бесіді". Але вже з того, що тут подано, можна виробити собі погляд, як виглядала ота академія. І з цього можна зрозуміти, чому саме ген. Капустянський відмовився від участи в святі, на яке аранжери бажали мати того роду „святочні промови".

Потім заповів п. Бойчук збірку, а присутні зачали між собою і з комітетом розмову з приводу цього свята. Приходило до дуже палких суперечок і гострої виміни слів.

Ця „академія" повинна бути для нюйорської громади останньою пригадкою, що вже раз треба скінчити з тою отаманією, що вносить у наше життя хаос, що нас компромітує. Треба уже раз припинити діяльність тих шкідників, що в самолюбний спосіб витинають на спині нашого громадського життя розперезаного гопака.

М. Леськів.

УВАГА! УКРАЇНЦІ СТЕЙТУ КОНЕКТІКОТ І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЇ СТЕЙТОВОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ,

при співучасти українських Братств, Товариств, Відд. ОДВУ, Червоного Хреста і Горожанських Улюбів стейту Конектікот

:——::——: відбудеться :——::——:

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

В СУБОТУ, 4-ГО ЛИПНЯ (4TH OF JULY) 1936 РОКУ

B ARBEITER MAENNER-CHOR PARK, 412 ORANGE AVE., WEST HAVEN,

Вступ від особи 25 центів.

Програма свята: **В 10-тій год. рано розпічнеться полева Служба Божа в парку. По Службі Божій відправиться панахида за душі героїв, полягли за волю України. Опісля посвяченя і вручення прапорів Стейтової Організації. По всіх релігійних церемоніях, в 2-гій год. попол. прийде першорядна українська музика і розпічнуться танці.**

На це свято запрошуємо всіх чесних українок і українців націоналістів зі стейтів Конектікот, Ню Йорк, Род Айленд і Мессечусетс, щоби прийшли численно і звеличали це перше свято стейту Конн. Просимо всіх хорів і танцюристів Ансонії, Ню Гейвен, Гартфорд, Вілемантік, Ню Брітен і Стемфорд, Конн. і всю молодіж, щоб прибули в українських строях. Всі Братства і Товариства щоб прийшли на час зі своїми прапорами і відзнаками, а Червоний Хрест ОДВУ в уніформах на Службу Божу і послужили при посвяченню прапорів. **Ввесь дохід з цього свята призначений на визвольну боротьбу.**

Тому кличемо до всіх, в кого тільки бється українське серце, хай приходить на це велике свято віддати поклін тим, котрі віддали своє найдорожче життя за Волю України. І щоби всіх тих українок і українців було імя записане в пропамятну книгу Стейтової Організації стейту Конектікот на памятку, як вони старалися і допомагали визвольній боротьбі.

Дороговказ: З Ню Йорку Boston Post Road аж до West Haven, Conn., там при самій дорозі на право брама до парку. З Гартфорд і тих околиць: Boston Post Road через місто Ню Гейвен аж до West Haven, Conn., а там на ліво при дорозі брама до парку, на котрій буде повівати український прапор. 130,52

За веселу забаву ручить — **Комітет Українського Дня.**

ПОЗІР! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДАМИ ПАРОХІЯЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛ. ЦЕРКВИ СВ. АРХ. МИХАЇЛА У ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

:——::——: відбудеться :——::——:

ПЕРШИЙ ПАРОХІЯЛЬНИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1936 РОКУ

У ВЛАСНОМУ ЛІСКУ КОЛО НАШОГО ЦВИНТАРЯ.

Початок в годині 1-шій пополудні.

Буде приґравати українська орхестра. Будуть смачні перекуски і всякого рода напитки. На цю громадську забаву запрошуємо всіх громадян місцевих, старших і молодих. Запрошуємо громадян з Бостону, Кромптону, Провіденс, Павтакет, Менвил і околиць. Ґостей радо повитаємо! — **Комітет.** 130

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Й.! УВАГА!

ЗАХОДАМИ ТОВАРИСТВА ІМ. М. ДРАГОМАНОВА, ВІДДІЛ 244 У. Р. СОЮЗА

:——::——: влаштовується :——::——:

ПЕРШИЙ ПІКНІК

У RIFLE RANGE

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1936 РОКУ

Запрошуємо на цей пікнік усі Братства, Товариства і всіх рочестерських громадян громадно прийти та весело забавитись. 130

Комітет.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

КОГОС, Н. Й.

На ріжні цілі.

Гром. і Данило Зальопаний переслав до Обєднання $5.25 з таким призначенням: $2 на „Просвіту", по $1: на Рідну Школу, повенян, а $1.25 на „Жіночу Долю".

—o—

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

В укр. греко-кат. церкві переведено на Великдень при виході з церкви збірку, призначену на Рідну Школу. Зібрано $8.52 і вислано до краю через Обєднання.

—o—

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Зі свяченого на Рідну Школу.

Дня 3. травня б. р. українська греко-католицька парохія влаштувала перший раз за свого існування в українській галі під ч. 212 Президент Ст. свячене. Під проводом пані Уляницької, наші господині приготовилися до цього свяченого дуже гарно. Вони прикрасили столи і понаставляли на них ріжних страв та печива. Саля була виповнена. Було багато місцевих людей і позамісцевих. Парох о. Уляницький поблагословив столи і почалася гостина, та промови. Крім отця пароха забирали голос П. Ребенський, І. Шафран, В. Шафран, і М. Припхан. На поклик о. Уляницького присутні гості зібрали на Рідну Школу в краю $19.76.

В часі свяченого приспівував місцевий хор ім. Кошиця, під управою С. Грабара, а після гостини розпочався баль з танцями. Цей день останеться громадянам Пасейку милим спомином. За нього вони вдячні свому парохове, що це свято перший раз впровадив. Може цей звичай залишиться у нас і на наступні роки.

М. Припхан.

УВАГА! БАЛТИМОР І ОКОЛИЦЯ!

В ПАМЯТЬ ТОГО, ЩО ЗАПОВІВ УКРАЇНІ РОЗВИДНЯЮЧИЙСЯ ДЕНЬ

——: відбудеться :——

В НАР. ДОМІ В БАЛТИМОР, МД. ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ СВЯТО ДВАЦЯТИХ РОКОВИН СМЕРТИ

ІВАНА ФРАНКА

В НЕДІЛЮ, 7-го ЧЕРВНЯ 1936

Початок свята 7:30 ввечір.

На святі виступить мужеський хор під проводом А. Слободяна; будуть також деклямації дітей.

На святі промовляти будуть місцеві бесідники. 230

Клієнт у ждальні нотаря: Я був замовлений на третю годину в справі спадщини по тітці.

Нотарів помічник: А ви вже довго ждете?

Клієнт: Уже двадцять третій рік!

В НЕДІЛЮ, 7-ГО ЧЕРВНЯ 1936 (SUNDAY JUNE 7, 1936)

УВАГА! ☞ НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ☜ УВАГА!

УКРАЇНСЬКЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР

ВІДДІЛ 361 УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

:——::——: влаштовує :——::——:

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

B ULMER PARK, FOOT OF 25TH AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Парк отворений від 10-тої години рано до пізної ночі. — Вступ 50 центів.

До танців буде приґравати дві орхестри: M. SERBINSKY AND HIS UKRAINIAN ORCHESTRA; MYRON BARON AND HIS ROYAL ARCADIANS.

Товариство Дністер запрошує українське громадянство прийти на цей пікнік, а не пожалуєте. На пікніку будемо принимати нових членів до Товариства і У. Н. Союза Тому користайте з нагоди, самі вписуйтесь і своїх дітей вписуйте до такої поважної Організації, якою є У. Н. Союз. 130-1

За добру забаву і чесну обслугу ручить — **Пікніковий Комітет.**

Direction to Ulmer Park: Take at any B-M-T Subway Station "West End Line" Coney Island Train and get off at 25th Avenue Station, Brooklyn, N. Y. Park at right hand. Fare 5 ¢.

УВАГА! САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.! УВАГА!

ЗАХОДАМИ ЦЕРКВИ ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ У САВТ ПЛЕЙНФІЛД

:——::——: відбудеться :——::——:

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1936 РОКУ

НА ПЛОЩІ БІЛЯ ГАЛІ „STAR CITIZEN CLUB"

RICHARD AVENUE, NEW MARKET, N. J.

Початок в годині 2-гій пополудні.

На пікніку буде грати українська добірна музика.

Буде також багато несподіванок.

Запрошуємо всіх українців і симпатиків з Раритан, Менвил, Бавнд Брук і околиці до ласкавої участи.

128,30 За добру забаву ручить — **Комітет.**

УВАГА! КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ ПАРОХІЯЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВ. ЦЕРКВИ СВ. ВМЧ. ДИМИТРІЯ В КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

:——::——: відбудеться :——::——:

ПЕРШИЙ ВЕСНЯНИЙ

☞ ПІКНІК ☜

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1936 РОКУ

В ПІКНІКОВІМ ГОРОДІ MARKWALT'S GROVE, В ІСТ РОВЕЙ (EAST RAHWAY, МІЖ РОВЕЙ І КАРТЕРЕТ)

Початок Пікніку в год. 2-гій пополудні. — Вступ 25 цнт.

Гратиме українська орхестра М. Маіка з Пасейк, Н. Дж.

Українців з ближчої й дальшої околиці сердечно запрошуємо.

126,30 **Комітет.**

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

☞ ПЕРШИЙ ПІКНІК ☜

ІЗ ВЕЛИКИМИ НЕСПОДІВАНКАМИ

:——::——: улаштовує :——::——:

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛ. ГРОМАДА В НЮАРКУ

В MONTGOMERY PARK,

123 MONTGOMERY AVE., at 20th St., IRVINGTON, N. J.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1936 РОКУ

Початок в годині 2-гій по обіді. — Вступ 35 цнт.

На цьому пікніку будуть промовляти ґості-американці, провідні діячі дем. партії. Добірна музика для танцюючих. — **Комітет.** 130

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДІРБОРН, МІШ. Відділ У. Н. Союза ч. 141 повідомляє членицьі членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 7. червня, в год. 2:30 попол., у Фордсон Гай Скул. — Бутковський, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. ім. Богдана Хмельницького під покр. Пр. Тр., від. 158, повідомляє членів, що піврічні збори відбудуться в цю суботу, в год. 7:30 ввечір. Просимо членів, щоб залеглости вирівнали і уменшили праці, як у відділі так і в Союзі. Збори важні, а ті члени, котрі на поклик не являться, будуть карані згідно з ухвалою і статутом. — Ю. Павчак, предс.; В. Костів, кас.; Д. Сенюта, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. Запорозька Січ, від. 388, повідомляє всіх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 7. червня, в годині 2-гій, в У. Н. Д. Обовязком кождого члена є бути приявним на цих зборах. — П. Пазюк, предс.; П. Оґар, секр.; І. Михальцевич, касієр.

ПЕТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться дня 6-го червня, в годині 7-мій ввечір, в гали під ч. 435 Мейн вул. Булоб добре, щоб члени зрозуміли, що вкладки повинніб бути вирівнані принаймні 2 рази в рік, а то на піврічних і на річних зборах, тоді буде порядок. — Василь Матійчук, предс.; Сергій Вінярський, кас.; Антін Вакулінський, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 2-го червня померла в 46 році життя ТЕОДОРА СИВЕНЬКА, члениця від. 16 У. Н. Союзу в Спрінґ Велей, Н. Й.

Покійна оставила мужа і пятеро дітей. Похорон відбудеться в пятницю, в греко-кат. церкві св. Петра і Павла при Колінс Евені.

В. І П.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 3-го червня померла в шпиталі св. Марії ЕВА КУЦАК, члениця 182 від. У. Н. Союза в Пасейку, Н. Дж., проживши 41 літ життя, полишаючи в жалобі мужа Степана і троє дітей: Марію, Анастасію й Івана.

Похорон відбудеться в суботу рано з дому жалоби при 115, 3 вул. із укр. прав. церкви при 47 Говп вулиці, Пасейк, Н. Дж., на який запрошає родина і від. 182 У. Н. С. всіх чесних громадян.

В. І П.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ҐРОСЕРНЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН, добре вироблений інтерес в українській дільниці, продам дешево з причини смерти жени. Голоситися на адресу до: 130-1

М. КОБЗІСТОГО,
64 St. Mark's Pl. (E. 8 St.), N. Y. C.

ПОШУКУЮ ДВОХ РОБІТНИКІВ, самотних, у віці від 35 до 45, на фарму. Мусять бути українці, платня 15 долярів на місяць, харчі й спання. Мусять бути тверезого характеру. Зголошення посилайте на таку адресу: 128

A. LIPCAN,
Box 70, R. 2, North Gilford, Conn.

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА. (22)

Людоїд, що вештався довкруги й оглядав сліди, належав до племени Ґаля Ґаля, того самого племени, що кілька днів передтим схопило дівчину іншого племени і що його потім Тарзан враз із своїми Вазірами наїхав та, здобувши їх село, скарав їх чарівника і вождя. Вони присягли були пімсту. На нещастя, якраз на їх територію попали наші хлопці.

Обережно хлопці спускалися по пні вниз. Вони ще не забули вчорашнього льва і навіть побоювалися, що він десь може на них в укритті вичікувати. Як станули на землі й не запримітили ніякої безпосередньої небезпеки, їм повернулась назад стара відвага. Вони почали розглядатися, куди вибрати напрям, що завів би їх назад до залізничого шляху.

Вони були певні, що той поїзд, яким вони їхали, мусів уже відїхати. Алеж мусять бути якісь інші поїзди. Цей раз вони вибрали знов лихий напрям. Але відсвіжені ранішним промінєм сонця, вони не мали найменшого сумніву, що тепер ідуть добре. Їх серця сповнилися радістю. З задоволення Док собі посвистував.

Попереду них був Зопінґа, воїн канібалів, що, вчувши щось, нагло пристанув. З напруженої уваги його тіло прибрало вид якоїсь камяної статуї. Після кількох секунд такої уваги він кинувся ниць і притулив вухо до землі. По хвилі знов зірвався. Лице його було заклопотане: він чув тупіт і не знав, як собі його пояснити.

РОЗВОДИ У СССР.

Советський уряд видав новий розпорядок у справі розводів. Тепер не адміністраційні власті даватимуть розводи, але суд на основі переведеної розправи. В згаданому розпорядку говориться, що розвід може бути даний тільки в рік по шлюбі.